

Csepp a tengerben A magyar film és a közönség

Pszichológiai tanácsadó Szegeden

Szeptember óta létezik az Ifjúsági Ház szolgáltatásaként, egy a többi között. Életre hívó ügy gondolkodtak, ide, ahova a város fiataljai rendszeresen eljárnak szórakozni, művelődni, szívesen nélkül léphet be bárki. Tanasztalattól tudják ugyanis, miféle előítéletek rabjai vagyunk. Fiatalok és felnőttek, akik lelki egészségünk megóvása, visszaállítására érdekében azért nem fordulunk szakemberhez tanácsért, mert megbélyegzetnek érezzük magunkat, ha megjelenünk egy ideggyógyászati rendelésen. Az előítéletek forrása, szülője a tudatlanság, a tájékozatlanság.

Az Ifjúsági Házban működő pszichológiai tanácsadó szolgálat célja: „segítségnyújtást azoknak a fiataloknak, akiket nehezen megoldható lelki problémák foglalkoztatnak. Ezek lehetnek önismerteti jellegűek, a társas, vagy partnerkapcsolatok zavara, vagy kudarca, életvezetési nehézségek; a lelki egyensúly felbomlásához vezető események, súlyosabb esetben lelki válságállapot”. Az év végéig összesen 21 fiatalal beszélgetett a keddi délutánonkénti tanácsadásokon dr. Farkasinszky Teréz főorvos, a gyermek- és ifjúsági ideggyógyász intézet vezetője, aki kezdeményezte is a szolgálat létrehozását. Jártunkban-keltünkben látva az intézet nagy forgalmát, a várakozó tömeget a rendelési napokon — első gondolatunk: a tanácsadó szolgálat tehermentesíthető valamelyest a főorvosnő intézetét?

— Ez a szakmai-társadalmi kezdeményezésre létrejött szolgálat: csepp a tengerben. A gyerekek és a serdülők pszichés problémáival a gyermek- és ifjúsági ideggyógyászok foglalkoznak, s részben a nevelési tanácsadó intézetek. Csongrád megye az egyetlen az országban, ahol még nem sikerült megszervezni és működtetni az utóbb említett intézetet, ilyenformán azok a fiatalok is hozzájárulnak, akik nem betegek, a szó orvosi értelmében. Tehát ide jön a neurotikus, az epilepsziás gyerek is, az is, aki öngyilkosságot kísérelt meg, de az is, aki szeretné tudni, milyen pályára alkalmas, akinek az iskolai magatartásával van gond, aki magányát szeretné feloldani. Mindenki, csecsemőkorától 18 éves korig, és még a felsőoktatási intézmények hallgatói is. Ez roppant tömeg, érdemi ellátásuk lehetetlen. Aki csak tanácsért jön, lelki egyensúlyának helyreállítását várja — visszahőköl, amikor a zsúfolt várakozót megpillantja. Sokan szívesen, hogy ide kellene járniuk, eleve nem jönnek. Márpedig ennek a korosztálynak rendkívül sok pszichés problémája van. Ha magukra hagyva kell küszködniük a legkülönfélébb lelki zavarokkal, félő, hogy egyszer csak kikötnek az alkoholnál, a kábítószerrel, az öngyilkossági kísérletnél.

Egértő szükség van arra, hogy segítsünk nekik, kell egy hely, ahova nyugodtan bemehetnek tanácsokért.

— *Ugy tünik, a lelki egészség megóvása érdekében jóval kevesebbet lehet tenni, mint amire szükség lenne. Nem fejlődött kellően az a célt szolgáló egészségügyi és művelődésügyi intézményhálózat, kevés a szakember. Szűkebb házánkban nagyobb lehet a gond, mint általában az országban, hiszen a fiatalok városaként emlegetjük Szegedet, iskolavárosként — és itt nincs nevelési tanácsadó. Megbocsátassék, de első pillantásra föltűnő, hogy az ön intézete is meglehetősen mostoha körülmények között dolgozik. Amiben Szeged és Csongrád megye viszont országos első: az öngyilkossági kistételek száma. Ha Budapestet nem számítjuk, a magyarországi narkománproblémák tekintetében is vezetőnk.*

— Ezért mondtam az Ifjúsági Házban beindított szolgálatról, hogy csepp a tengerben. Azt gondolom azonban, minden próbálkozás

használható. Ki kell valahogy jutni az ördögi körből, melynek meglétét naponta tapasztalom. Számos lelki sérült gyereket kezelünk itt, akiknek a szüleit is kezeljük, vagyis a bajok újratemetődnek. A család régi, védelmet biztosító, ózó szerepe nagyon meggyengült, ma jóval lazább a családszerkezet. Magyarországon nemcsak az alkoholizmus, hanem a válások tekintetében is vezető az országok listáján. Ha a gyerekek nem látnak pozitív családmintákat, nem tanítjuk meg őket, hogyan kell viselkedni a szülőkkel, a testvérekkel, a szülőknek egymás között és a gyerekekkel — a saját felnőtt életükben megismétlik a hibákat. Bizom abban, hogy egyszer szervezett, intézményesített pszichológiai tanácsadó is lesz a városban. Talán nevelési tanácsadó is, hiszen az épületgondok, amire hivatkozunk, nem lehetnek megoldhatatlanok. Most szervezzük a telefonos lelkisegély-szolgálatot. Reménykedem hát...

Sulyok Erzsébet

Tudományos ülésszak

A Mezőgazdasági Műszaki Kutatások Tanácsa — immár negyedik alkalommal — január 31. és február 1-én rendezte meg tudományos ülésszakát, a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen. Az

ülésszak legfőbb célja, hogy a kutatási eredményeket a lehető leggyorsabban átültessék a mezőgazdasági gépgyártás és üzemeltetés gyakorlatába.

Községi népfrentvezetők megbeszélése

A Hazafias Népfrentvezetők Országos Tanácsa minden esztendőben megtárgyalja a következő év mozgalmi feladatait, majd az országos titkárságon tanácskoznak ezekről a kérdésekről a politikai apparátussal. Ilyen előzmények után készítenek föl a népfrentvezetők vezetőit, hogy irányvonalat jelöljenek a munkaterv összeállításához.

A következő lépésként a községek, városok népfrentvezetői számára tartanak tájékoztatót az ez évi feladatokról.

Tegnap, pénteken kétnapos munkaértekezlet kezdődött a Hazafias Népfrentvezetők bizottságán a járás közsegeiben működő népfrentvezetők elnökei és titkárai részére. A megyei bizottság az MSZMP járási bizottsága egyetértésével rendezett tanácskozáson az 1980. évi gazdaságpolitikai, tanácsi és népfrentvezetési feladatokról tájékoztatták a résztvevőket, hogy segítséget nyújtsanak a területi, lakóterületi munka hatékonyabbá tételéhez, módszerbeli, tartalmi gazdagításához.

Tegnap délelőtt Ocskó László, a járási pártbizottság osztályvezetője tartott előadást az MSZMP XII. kongresszusára való fölkészülés-

ről, valamint a párt gazdaságpolitikai állásfoglalásának végrehajtásáról. Részletesen szólt azokról a feladatokról, amelyek a járás mezőgazdaságában, ipari üzemekben dolgozó emberekre várnak ebben az évben. Délután Fodor István, a szegedi járási hivatal elnöke a tanácsi fejlesztési tervekről, a tanácsok és a népfrentvezetők együttműködésével összefüggő népfrentvezetési feladatokról tartott előadást.

Ma, szombaton Molnár Sándor megyei titkárnak, a Hazafias Népfrentvezetők bizottságának vezetőjével és vitával zárul a munkaértekezlet.

Az írócsoport értekezlete

Tegnap tartotta beszámoló értekezletét Szegeden, a Sajtóházban, a Magyar Írók Szövetségének dél-magyarországi csoportja. Az elmúlt évi munkáról és az idei tervekről Tóth Béla, a csoport titkára beszélt, dr. Vörös László, a Tiszatáj főszerkesztője pedig a folyóirat tevékenységéről szólt.

Az írócsoport gondozásában jelent meg tavaly áprilisban az itt élő és innen elszármazott fiatal költők antológiája, a *Gazdátlan hájak*, melynek anyagából rádiófelvétel is készült. Felavatták a művésztalépot, kidolgozták használati rendjét. Több író-olvasó találkozón vettek részt a csoport tagjai az ünnepi könyvhéten és az őszi megyei könyvheten. Az egyetemmel közösen szervezték meg a *Móricz-ünnepséget*, megemlékeztek *Móra* születésének centenáriumáról, felavatták az orosházi *Darvas József-*

A magyar filmművészet az utóbbi években mind jelenetesebb révet vállalt abban, hogy szocialista társadalmunk valóságát megismertesse a világgal. A magyar filmalkotásoknak mind gyakrabban odaítélt nemzetközi díjak és az elismerés más formái eredményekről tanúskodnak. Mégis, nemegyszer ugyanazok az alkotások a széles hazai közönség körében merőben más fogadtatásban részesülnek. Ohatatlanul felmerül a kérdés, hogy milyen a magyar film és a közönség viszonya? Erre a kérdésre adott választ Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes.

Mindenekelőtt azt kell tisztázni: *miylenek a magyar filmek?* Elmondhatjuk, hogy nem kevés közöttük a jó, a közéletileg elkötelezett, magas színvonalú alkotás. A magyar filmek mégis inkább nemzetközi presztizsre van, mintsem hazai sikere. Ha egy világszerte érvényesülő tendencia keretén belül is, de nézőinek száma csökken, ez pedig mindenképpen figyelmeztető kell hogy legyen.

— Az egyik — s talán a legfontosabb ok — úgy hiszem, az alkotói szemléletben rejlik. Abban tudnillik, hogy a mai magyar film a maga értékes közéleti mondanivalóját nem képes eléggé hatásosan megfogalmazni, valóban filmszerűen ábrázolni. Filmjeink jelentős hányadának nincs feszült cselekménye, olyan hőse, akinek valóban átélt sorsa, drámája van. A közéleti szándékot, érdeket hordozó helyzetek, történetek nemegyszer mesterkélték, a szélesebb nézői rétegek számára információszegények, hiányoznak belőlük a jó értelemben vett *érdekesség* elemei.

Szólni kell egy másik, lényeges összetevőről is, nevezetesen arról, hogy társadalmunk fejlődésével, az életmód megváltozásával együtt módosultak a közönség kulturális szokásai. Így például — különösen a mozinézők többségét kitevő fiatalok körében — jelentősen megnőtt a szórakozási igény. Ennek kielégítéséhez viszont a magyar játékfilm sem mennyiségi, sem minőségi szempontból nem tudott érdemben hozzájárulni. Ez részben arra vezethető vissza, hogy az elmúlt két évtizedben a magyar játékfilmek száma — évenként átlagosan 20 — lényegében nem válto-

zott, így ez a művészeti ág nem képes ennek a megnövekedett igénynek a megfelelő mennyiségi kielégítésére. Az viszont már filmművészetünkön múlik, hogy a kifejezetten szórakoztatónak szánt filmek nagy része is sikertelen.

A kapcsolat lazulásában annak is szerepe van, hogy a mozihálózat nem fejlődött kívánatos mértékben. A tv-ben nőtt ugyan a bemutatott magyar filmek száma, de a filmek műsorba illesztése nem volt mindig megfelelően átgondolt s az eddigi eredménye tekintetben is a lehetőségek határai alatt maradt.

A másik oldalon viszont a közönség sem idealizálható. A közönségnek igaza van, ha a magyar filmművészet említett fogyatékosait bírálóan szóval teszi. De a magyar film közhangulatszerű, esetenként általánosító elmarasztalása már annak is betudható, hogy még széles rétegekben van közéleti érdeklenség, illetve olyan beállítottság, amely a filmről kizárólag látványos szórakozást vár és az is nyilvánvaló, hogy a befogadói filmkultúra elterjedtsége és színvonala is sok kívánnivalót hagy maga után.

— Az elmondottakban benne foglaltatnak a *tennivalók* is, amelyek legtöbbje az alkotókra vár. Biztató, hogy a *szakma felismerte a szemléletváltoztatás szükségességét*. Amíg képviselői tizegynéhány évvel ezelőtt meglehetősen egyoldalsággal a közönségre hártották az ódiomot, ma tudatában vannak felelősségüknek.

A költséges, nagy apparátust igénylő szórakoztató filmek gyártásával nem versenyezhetünk, viszont egy sor más lehetőséget megragadhatunk, hogy javítsuk a magyar film és közönsége kapcsolatát. Annak ellenére is, hogy az évenként elkészíthető mintegy húsz játékfilmből nagyon nehéz a kínálat számottevő bővítése. Sokat segíthet a televízió, valamint a közönségfogadtatást is látrátevő, a szemléletformálásban hatékonyabb filmkritika. Meggyőződésem, hogy sokoldalú, következetes tevékenységgel, többek közt a befogadói filmkultúra fejlesztésével — s mindenképp előtti érdekesebb, „filmszerűbb” magyar filmekkel — csökkenteni lehet — és kell is — a magyar film és a széles közönség között meglévő feszültséget. (MTI)

Major Tamás köszöntése

Major Tamás kétszeres Kossuth-díjas, kiváló művész, a munkásmozgalom régi harcosát 70. születésnapja alkalmából az MSZMP Központi Bizottsága levélben köszöntötte. A Központi Bizottság üdvözlését pénteken

a KB székházában Óvári Miklós, a Politikai Bizottság tagja, a KB titkára adta át.

A Kulturális Minisztérium üdvözlését Pozsgai Imre kulturális miniszter tolmácsolta,

Az ifjúságpolitikai bizottság ülése

Tegnap, pénteken ülést tartott az MSZMP Szeged városi bizottsága mellett működő ifjúságpolitikai bizottság, a Fodor József Elemi-szeripari Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola társalgójában. A bizottság *megtárgyalta és elfogadta* a szegedi szakmunkásképző intézetek KISZ-alapszervezeteinek helyzetéről és pártirányításának feladatairól szóló beszámolót. Napirenden szerepelt az ifjúsági szervezetek pártirányítása és munkája Szeged három mezőgazdasági termelőszövetkezetében is; az Új Élet, a Tiszamaros-szög és a Tiszatáj Tsz-ben.

A szegedi szakmunkásképző intézetek pártalapszervezetei évente legalább kétszer értékelik az intézmény KISZ-szervezeteinek munkáját, s beszámoltatják a KISZ-bizottság titkárait is. A tervszerűség és a tudatosság jellemzi a párt és a KISZ kapcsolatát a szakmunkásképzőkben. A jövőben azonban pontosabban kell meghatározni az ifjúsági felelősök feladatait. Fontos a *Kilánkövők* tevékenysége, mert ezek készítik elő a szakmunkástanulókat a KISZ-

tagságra. Kellő figyelmet kell továbbá fordítani arra, hogy a szakmunkástanuló KISZ-tagok az iskola elvégzése után munkahelyükön is részt vegyenek az ifjúsági mozgalomban.

A mezőgazdasági fiatalok körülményeinek között dolgozik, s így nem könnyű az ottani KISZ-szervezetek feladata sem. A 30 éven aluliaknak körülbelül tíz százaléka tagja az ifjúsági mozgalomnak, ezzel az aránnyal a tévesek pártszervei sem elégedettek. *A jövőben javítani kell az ifjúsági alapszervezetek munkáját*, hogy a három mezőgazdasági termelőszövetkezet fiataljai nagyobb kedvvel vállalják a mozgalmi tagságot.

Hídlezárás

Az UTINFORM közli, hogy január 28-án, hétfőtől a Komárom és Komarno közötti Duna-hídat, előreláthatóan június 30-ig lezárják a gépjárműforgalom elől. Ebben az időszakban csak gyalog lehet átkelni a hídon.

Cipők tavaszra, nyárra

Még javában tart a tél, de a két budapesti cipőgyár már a melegebb időre készül. A Minőségi Cipőgyárban nyolc-tíz centiméter magas és a túsarokhoz közelítő vékony sarokkal, nyújtott hegyes orral, világos, élénk színekben, sok pánttal készülnek a tavaszi-nyári modellek. A nyárig mintegy 900

ezer pár mini emblémával ellátott női- és gyermekszandál kerül a boltokba, ebből 87 ezer párat már átadtak a nagykereskedeleme-nek.

A Duna Cipőgyár 770 ezer pár női és férfi-, valamint lányka- és fiúfélcipőt, szandált szállít a tavaszi-nyári hónapokra.

Szerencs-Nyíregyháza

Vasút-korszerűsítés

Idén tovább folytatják a Szerencs és Nyíregyháza közötti vasútvonal tavaly megkezdett korszerűsítését. A MÁV Debreceni Igazgatóságának brigádjai az elmúlt évben kicserélték a Tokaj és Rakamaz közötti vasúti hidak pályalemezeit, a Tarcal-Rakamaz közötti részen pedig új vágányokat fektettek le. Az idén a Rakamaz-Nyíregyháza közötti szakasz rekonstrukciója a feladat.

csökkentik a vágányzárak idejét, ugyanis a régi mellett új nyomvonalat alakítanak ki, így a munkák során is zavartalan lesz a forgalom. Vágányzárát csupán az új sínparc csatlakoztatásának idejére rendelnek el.

A nagyszabású munka, az előzetes tervek szerint, 1981 tavaszán fejeződik be. A felújított, korszerűsített vonalon a korábbiánál nagyobb tengelynyomással és sebességgel közlekedhetnek majd a személy- és teherszállító szerelvények. (MTI)